

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneliği, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara, 28 Mart, 1929

Sayı: 122

Musahabe

Kitap İhtiyacı

Geçenlerde bir arkadaşım bizde kitap ihtiyacını tahlil için bir istatistik merakına tutulmuş. Malûm ya, istatistikle bazı kükümler çıkarmak mümkündür. Ve hele zihin bazı müphen sezîşlerini ancak rakkamların vuzuh ve belâgatile kat'ileştirebilir,

Arkadaşımın yapmak istediği anket ve istatistik şudur: En az yüksek tahsil geçirmiş münevverlerimizden kaçının evinde kitap sayısı «100» ü geçen birer kütüphane vardır?

Bu suali hal için topladığı rakamlar kendisini de memnun etmemiş olacak ki:

—Sorma, dedi, aldığım netice hiç hoşuma gitmedi. Memlekette yer yer umumî kütüphaneler, kıraat salonları olsaydı bu alınan neticenin acılığı biraz hafiflemiş olurdu. Ancak bunlar da ihtiyaca kâfi olmayınca bu kitap meraksızlığı üzerinde düşünülmesi icap eden bir mesele haline girer.

Arkadaşım bu merakına bir de elde ettiği kütüphane adedi içinde kaçından hakkile istifade edildiğini, yani bu evlerdeki kütüphanelerde bulunan kitaplardan kaçının mutalâa edildiğini de tahkik etmiş olsaydı her halde daha az memnuniyet verici bir neticeye vasıl olurdu.

Bu günkü malûmatımızın ye-kûnunu düşünürsek bunun asırlar süren bir cehit ve tecrübenin bıraktığı bir hasıladan ibaret olduğunu anlamakta güçlük çekmeyiz. Beşeriyetin halihazır malûmatı, her neslin evelki neslin ilminden istifade etmek şartıyla üstüne ilâve ederek büyümüş olduğu bir hazinedir. Bu hazine okadar büyümüş ve zenginleşmiştir ki bundan istifade etmeyi düşünmeyerek hayat hadiselerini halletmeğe çalışanların akıbetleri gülünçtür.

Şu bahsa temas ettiğimiz bu sırada bir zatın şu mütalâasını hatırladım: Eflâtun zamanına göre hakikaten orijinal ve yüksek bir adamdı; fakat bugün Eflâtun dünyada olsa müktesebatı itibarile belki bu günkü bir lise talebesinden çok zaif kalırdı.

Beşer zekâsının asırlar zarfında almış olduğu uzun mesafayı ve hemen hemen her madde ve vak'a üzerindeki bu zekânın vermiş olduğu hükmü biz ancak kitaplar içinde bulabiliyoruz.

Fikri beşer tarihinde yazının, kâğıdın, tabaatın icadının birer merhale olması, ve bu ihtiraları müteakıp insanların daha geniş hamlelerle ilerlemiş olmaları ne şekilde izah olunabilir? Elbette fikrin, ve mahsullerinin tespit edilmesi suretile tekâsûf eden

beşer sây ve zekâsından müteakıp nesillerin bol bol istifadelerinin temin edilme çarelerinin bulunması tarihte başlıbaşına birer merhale olmuş, ve bu mütekâsif kuvvetten istifade tedbirleri yayıldıkça da insanın kâinattaki rolü genişlemiş ve büyümüştür.

Tarihte bu umumî bakış kitap denilen medeniyet ve ilerleme unsurunun ehemmiyetini tebarüz ettirebilir. Ve bu ehemmiyet takdir edildiği içindir ki medniyet seviyeleri nispetinde milletlerde kitaplar, kütüphaneler, okuyanlar, yazıcılar çoğalır; şehirler, hatta köyler kütüphanelerle iftihar ederler; Mektepler, laboratvarlar, enstitüler, velhasıl fikrin işlediği her yerde kütüphaneler teessüs eder. Ve bu ihtiyaç derece derece evlere kadar sokularak her okur yazarın odasında daima müracaat olunan bir kütüphanecigi kurar.

Arkadaşımı elde ettiği bu istatistik memnun etmemişse, doğrudur. Filvaki kitap, fikirlerin bol malmeme içinde şiddetle işlediği bu asırda münevverlerin ihmaletimleri asla caiz olmadığı bir unsur haline girmiştir. Hadiseler arasında mekşuf ve gayri mekşuf rabita ve münasebetler bize daima fikri beşerin mütevali gayretinden doğan bu hazinelere müracaata mecbur ediyor.

H. M.